

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2212

av Kerstin Nilsson och Annelie Karlsson (båda S)

Översyn av 3 kap. 5 och 6 §§ skadeståndslagen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en översyn av 3 kap. 5 och 6 §§ skadeståndslagen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I 3 kap. 5 § skadeståndslagen (SkL) (1972:207), anges det att ”en förälder som har vårdnaden om ett barn ska ersätta 1. personskada eller sakskada som barnet vållar genom brott och 2. skada på grund av att barnet kränker någon annan på sätt som anges i 2 kap. 3 §.

Föräldrarnas ansvar enligt första stycket är för varje skadehändelse begränsat till en femtedel av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gäller för det år då skadehändelsen inträffade. Står barnet under vårdnad av två föräldrar, gäller begränsningen av dem gemensamt.” En jämningsklausul finns sedan i 3 kap. 6 § SkL där beloppet kan jämkas om det är ”uppenbart oskäligt” med hänsyn till en rad omständigheter som anges i paragrafen. En femtedel av prisbasbeloppet uppgår idag till cirka 8 800 kr. Detta är alltså vad föräldrar kan utdömas att betala för varje enskilt skadetillfälle som deras barn orsakar genom brott. För jämkningen krävs ”uppenbar oskälighet”. Termen ”uppenbar” är inom juridiken mycket sträng och någon grund för jämkning borde med hänsyn till detta uttryck mycket sällan föreligga, vilket också uttrycks i förarbetena.

Bestämmelsen genomfördes 2010 av den dåvarande borgerliga regeringen. Det främsta argumentet bakom införandet var att bestämmelsen skulle minska ungdomsarbetslösheten genom att ha en preventiv verkan på denna. Lagrådet yttrade i sitt remissvar att så kanske kunde ske på sikt medan andra remissinstanser, såsom

Advokatsamfundet och Åklagarmyndigheten var öppet skeptiska till att så skulle bli fallet.

Bestämmelsen har nu gällt i snart 5 år och dess effekter och konsekvenser bör nu ses över.

Frågor om hur effektiv bestämmelsen har varit, alltså dess preventiva verkan, och dess konsekvenser i form av t.ex. påverkan på integration och utanförskap borde stå i fokus för en sådan översyn. Även bestämmelsen angående det takbelopp som föräldrar kan dömas att utbetala och den mycket stränga jämningsgrunden borde ses över.

Kerstin Nilsson (S)

Annelie Karlsson (S)